

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 52 K, félévre 26 K, negyedévre 13 K.
Póstai szátküldéssel évfolyamanként 14 K.
Egyes szám ára 1 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.

Nyitlter sora 3 korona.

Hirdetések nagyság szerint jutányos árban
számítanak.

Uj községi törvény

van készülöben. Mäskor a sajtó már heteket megelőzőleg tájékoztathatta a közönséget, most hirtelen meglepetésként csak egyes részletek kerültek bizalmasan kiváltságosok kezébe. Ebből is csak annyit tudunk meg, hogy a virilizmust, a legtöbb adót fizetők elsőbbségét, nemcsak nem korlátozza, hanem még lényegesen felemelni akarják, ami éles ellentétben áll a keresztényszocialista programmal, a sokat hirdetett demokratikus egyenjogúsító irányzattal és a társadalom szociális feljogosásával sem egyesíthető össze.

Ez érdemben határozott állást foglalt el nemzetgyűlési képviselőnk. Gátolva lévén a bizalmas párttervezetek személyesen megjelenni, a pártelnökhöz intézett levélben jelenti be állásfoglalását. Ebben előrebocsátván azt, hogy a virilizmus eltörlése vagy legalább is korlátozása az új kormányzópártnak egyik sarkalatos megállapodását képezi, a javaslat lényegére nézve kijelenti:

Most értesülök, hogy a Belügyminiszter ur a törvényhatósági és községi választásokról szóló új törvényjavaslatában pártunk programjának ezt a pontját nemcsak hogy nem respektálta, hanem ellenkezőleg olyan intézkedéseket vett fel abba, melyek a virilizmust még a mainál is antidemokratikusabb irányban tovább fejlesztik. Főképpen három pontot látok olyat, mely elfogadhatatlan. Az első az, hogy létesíti a külön agrár-virilisek kasztját, amely lépcső az osztályokra-bomlás felé és magában hordja újabb osztályellentétek csírát. A második az, hogy a virilisek kategorizálása mellett áttöri az általános választójog elvét és külön virilis választórendet statuál. A harmadik az, hogy a két kategóriára elkülönített virilisek választási módja révén nemcsak utját állja a törvényhatóságoknál és a községeknél a tisztogató keresztény szellemű akcióknak, hanem ellenkezőleg szinte intézményesen biztosítja azt, hogy a keresztény törekvésekkel szemben álló elemek könnyűszerrel, szinte automatikusan stabilis képviselői kontingenshez jussanak és az egyik viriliskategóriában megdönthetetlen bástyákat kapjanak saját külön fajvédelmi törekvéseik számára. Beteg vagyok, orvosi kezelés alatt állok, sajnos, nem utazhatom föl a holnapi pártkonferenciára, hogy ott mindezeket élő szóval adhatnám elő. Ezért ezúton kérem Nagyméltóságodat, méltóztatnék a pártkonferencia elé terjeszteni azon nyílt kijelentésemet, hogy pártom programjával, és választóimnak tett ígéretemmel összeférhetetlennek tartanám a belügyminiszter ur ezen javaslatát megszavazni.

Pannonhalma.

Irta: Reményi Ferenc.
Második közlemény.

Már közeledik a vacsora ideje, belép a kiváló hitszónok és apologéta, Strommer Viktorin, perjel, az esetleg a monostorban időző vendégekkel együtt, hogy régi szokás szerint a főapátot meghívja a közös étkezéshez. Belépünk a hatalmas méretű, boltozatos refektóriumba, melynek mennyezetét és oldalait értékes és szellemesen megkomponált freskó festmények borítják. Az egybegyűlt rend itt várja már a főapátot, a felszentelt papok: a „konvent“, a középső, T alaku nagy asztalnál, a fiatalság, a klerikusok pedig az oldalak mentén húzódo asztaloknál. Azonnal megkezdődik a latin nyelvű bevezető imádság, melyet a perjel imádkozik elő. Böjti napokon szokás, hogy ebéd alatt egy klerikus fellép a szószékre és onnét valamely szerzetes rend történetére vonatkozó epizódot olvas fel. Étkezés után megismétlődik az ima, azután a rend kivonul és mindenki dolga után lát, kivéven vacsora után, midőn a konventbeli papok lemennek a társalgóba, hol fesztelen csevegés fejezi be a hasznos és nemes munkával eltöltött napot.

Mert munka van itt elég. A monostor nemcsak szellemi és gazdasági gépöntja a

Izlésem ellen volna holmi lényegtelen elvi különbségek miatt a párt többségének akaratával szembehelyezkedni, de egy ilyen sarkalatos pontban, ha deferálnék, lelkiismeretem ellen véténék. Kérem Excelenciádat, kegyeskedjék a pártnál bejelenteni, hogy én ezen javaslat ellen a Házon és a Házon kívül a legerőteljesebb akciót kívánom megindítani. Ha a pártvezetés ebben fegyvelembontást lát, vagy a javaslat megszavazásáról pártkérdést csinál, az esetben — kénytelen volnék az egységes kormányzópárt tagjainak sorából kilépni. Tennem kellene ezt annál is inkább, mert aggasztónak tartom, hogy a Belügyminiszter ur egy ilyen fontos javaslat elkészítésénél sem a képviselőket, sem a törvényhatóságokat nem hallgatta meg, hanem most a sürgösség fegyvereivel igyekszik azt minél előbb keresztülhajtani.

A javaslatnak még egy pontja teljesen tarthatatlan feltételt kíván törvénybe iktatni. A községi illetve városi vagy törvényhatósági képviselők meg nem jelenésének 2000 koronáig terjedő megbüntetését.

A szigorítás szükségét mi is ugyszólván minden közgyűlés alkalmával, hangoztatjuk. De nem büntetéssel kell a megválasztottakra sújtani. Ki vállalkozik majd különben az előljároság támogatására? Elég ha törvénybe iktatják, hogy aki kétszer igazolatlanul elmarad, a jegyzékből töröltetik és helyete a soron levő póttagot hívják be. Ez okból ugyanannyi póttagot kell választani mint rendeset.

Ez az intézkedés teljesen kielégítő arra, hogy a képviselőtestületek vagy törvényhatósági bizottságok olyanokból alakuljanak, akik a közügyeket komolyan veszik és így biztosítható az is, hogy e testületekben valóban a közakarat jusson kifejezésre és ne 10—20 tagu érdekcsoportok dominálják a helyzetet, vagy irányítsák egy község, város vagy vármegye közeletét és legfeljebb csak választáskor a kortesek agitálásából kifolyólag kerüljön össze a teljes testület és ekkor is a jobb kortes akarata érvényesüljön és nem a képviseltek: a nép akarata.

Jó lesz ezt az új törvényt el nem hamarokdni. 1886 óta várják a be nem vált községi törvény megváltoztatását. Azóta hosszú idő telt el és sok tapasztalattal gyarapodott különösen a városok polgársága. A városoknak és különösen a fejlődésükben megakasztott kis városoknak a megkerdezése felettel fontos arra nézve, hogy

rendnek, hanem emellett legfontosabb intézményo a fősiskola, ahol a rend ifju sarjadokát, a „klerikusokat“ képezik ki teljes egyetemi, teológiai és szaktanári képesítéssel középiskolai tanárokká. A fiatalok már a gimnázium 6 ik, 7-ik és 8 ik osztályából léphetnek be és egy teljes éven át „novitiusok“. Ez év lelkiületük, gondolatviláguk átfőrmálására, a szerzetes élet megismertetésére és jövő hivatásukra való előkészítésre szolgál. Ha beváltak, folytatják gimnázialis s ezután főiskolai tanulmányaikat. Reggeli 5 órától estéli 10 óráig erős szellemi munkával telik el idejük, kivéven az étkezésekre és recreációra számt néhány órát; sétáikat közösen végzik, ha szép az idő, a hegy keleti oldaláról alahúzódo, 52 hold területű parkban, míg a konventbeli urak többnyire a hármashalom gerincvonalan végigfutó, vagy a vár körüli utakon végzik szokott sétájukat. Szigoru rend, celtudatos munkabeosztás és vasfegyelem uralkodik itt mindenütt és ez magyarázza meg, hogy innét oly magas képzettségű tanárok kerülnek ki, kik 2—3 szaktantárgy mellett még végzett teológusok is. Bár mindenütt így vagy legalább hasonlóan képeznék ki az ifjuságot! Mennyire meghatványozódnék a nemzet hasznos munkaproductuma, mily nagygyá lehetne a mi kis népünk is!

De még is van minden kellék hozzá, hogy

ne „gyorstalpaló“ munkával csinálják meg az új törvényt, hanem e tapasztalatokon okulva hallgassák meg azokat, akik nagyon üdvös tanácsokkal láthatják el a törvénygyártókat, akiknek a sorában nagyon sok lehet a kiváló jogtudós, vagy a közigazgatási lajtörjának magas fokára felkapaszkodott, de nincsen a városi és főleg a kisvárost és községi életet ismerő, különben nem állanának elő oly javaslatlall, melynek csak az a néhány nyilvánosságra jutott része sem felel meg a közkiválanomnak vagy közérdeknek és semmivel sem viszi előbbre az önkormányzással járó tudatos, eredményes, végrehajtásban egyszerű és természetes keretekben mozgó ideális közigazgatást.

A kis városokra egyenesen létkérdés, hogy a megyei kormányzat ólomlábu szervezetéből kiszabaduljanak. Feltételük az is, hogy körzetekben a falvakat a városokhoz csatolják. Egyforma teherviseléssel kell ezeknek is a nekik is szolgáló kulturumkához hozzájárulni. Így a községekre is sor kerül, hogy a városokhoz hasonlóan fejlődjenek minden kulturigényt illetőleg. A városok mai helyzete pedig feltétlenül megkivánja a nagyobb gazdasági erővel bíró vidékeknek támogatását. Ez fogja megteremteni a sokat hangoztatott város és falu közötti barátságos viszonyt és az egymásra utaltságnak üdvös érzetét.

Alapos munkát kérünk, ne hebehurgyás kapkodást!

Városi közgyűlés.

— 1920. október 16. —

Szombaton délután rendkívüli közgyűlést tartott a város képviselőtestülete néhány sürgösebb ügy elintézésére.

Napirend előtt Jambrits Lajos polgármester kegyelotes szavakkal emlékezett meg Pollák Sándor nemrégén elhunyt virilista képviselőről, kinek emlékét jegyzőkönyvbe iktatják.

Következett a napirend:

1. Felső helyről jött leirat folytán elhatá-

a klerikusok magas fokú tudományos műveltségre szert teyének, a tanárok pedig folyton fejleszthessék tudásukat. Itt első sorban a nagy-szerű könyvtár említendő. Ez egy óriási méretű, latin kereszt alakjában tervezett, márványfalakkal és dongaalaku mennyezettel ellátott csarnokban van elhelyezve, mely felülről és oldalról kap világosságot. A csarnok egyemeletes és nemesak az oldalfalak mentén vannak elhelyezve végvehetetlen sorokban, szép könyvállványokon az értékesnél értékesebb régi és új könyvek, hanem oldalvást esatolt fulkékben is, amelyek részint az értékes képtár és régiségvár, valamint az éremgyűjtemény számára is szolgálnak. Kiegészíti ezt a hasonló nagyságu földalatti könyvtár, hol a folyóiratgyűjtemények és a másodpéldányok vannak. Így érthetjük meg azt, hogy közel 200 000 kötet könyv van itt összegyűjtve. A munka, mely ezt létrehozta, annál bámulatosabb, mert alig több mint 100 év eredménye. Hiszen II. József császár 1786 ban feloszlatta a rendet, amikor is elkaldódt a könyvek legnagyobb része. Midőn II. Ferenc 1802 ben visszaállította a rendet, alig néhány ezer könyvet lehetett visszaszerezni.

Rendkívül gazdag, sőt párját ritkítja a fizikai szertár vagy muzeum is. Telve van a fizika, spectrál-analysis, földmértan és csillagászat mindenféle műszerével és anyagá-

A budapesti Vígyszínház amerikai társaság vette meg 130 000 dollárért, ami 40.000.000 koronának felel meg. 1921-ben veszi át a vezetést.

Az új cukor árát a miniszter 90 koronában akarja megállapítani. Természetesen tapadó, szagos, sárga nyerseukor értendő ezalatt. Az adagolás a jövőben a városokban nagyobb lesz. Valószínűleg 60 deka fejenként és havonként, a falvakban azonban csak 25-30. A valódi fehérek kockacukor ehhez képest valóságos olcsóság, tekintve, hogy teljes cukortartalmánál fogva sokkal gazdaságosabb.

Az idei terméseredmény. A földmivélségi miniszter közzétette Csonkamagyarország ez évi termésének végleges eredményét. Észéránt a búzából 7,930.233, rozsából 4,196.426, árpából 4,364.368, zabból 3.335.663, tengeriből 12,273.576, burgonyából 19,497.883 és cukorrépából 6.112.626 méterháza termelt. Észéránt a kenyérmagvakból a jelenlegi Magyarország 8 millió lakosságának egy egy fejre 2 mázsa, tehát mázfél mázsa liszt, tehát csak egy mázsa kenyérliszt jut, amiből 130 kiló kenyér lesz, havonként tehát 11 kiló, naponta alig 40 deka. Ha így van, akkor baj lehet, mert hát mennyi ebből a csempészet a magyar gyomor kárára??

A „Nyukosz” és a „Turul biztosító r.-t.” szerződése. A „Nyukosz”, az „Országos nemzeti rokkant szövetség” és a „Turul biztosító r.-t.” szerződési viszonyba léptek. Ezen egyesülés által úgy a nyugdíjasok, mint a rekkantak, hadiözvegyek és árvaik jelentős jövedelemhez juthatnak, míg a fent jelzett egyesületek jutalékokban részesülnek, melyből az ország munkaképtelen rokkantjait, özvegyeit és árvaik jelentős támogatásban tudják részesíteni. Ezen országos szervezés az államot érezhetően fogja tehermentesíteni, míg a biztosítást részben altruista intézménnyé alakítja át. Elvárható, hogy a magyar társadalom minden osztálya ezt a nagy jelentésű országos szervezést hathatósan támogatni fogja. Az igazgatóság tagjai: gróf Somsich Tihamér, báró Saurmay Sándor gyal. tábornok, báró Lukachich Géza altábornagy, dr. Neményi Imre ny. államtitkár, Zsiros István, báró Stipsitz Károly, dr. Hegedüs Gyula, Lantos Zsigmond, dr. Deutsch Oszkár, Kepes Sándor, Papp Tamás, Pédey Atilla.

Egy barna felöltő a köszeg csömötei országuton szombaton délelőtt elveszett. A becsületes megtaláló kéretik jutalom ellenében Várkör 170. sz. I. e. leadni.

Elektro Bioskop

a „Mulató” nagytermében.

Műsor: Ma vasárnap, október 17.-én:

A táltány.

Dráma 4 felvonásban, játszák francia színészek.

És a kísérőműsor.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó édesanyám ill. a legjóbbrokon

özv. Keller Ignácné

született Rusznyák Zsuzsanna

elhalálozása alkalmával, valamint a temetésén való megjelenésükkel jöleső részvétüket fejezték ki, nemkülönben azoknak is, kik a drága halott koporsóját virágokkal és koszorúkkal halmozták el, ezuton mond halás köszönetet

Köszeg, 1920. október 15.

Keller Béla.

Gyermekágyat

megvételre keresek. — Cim a kiadóban.

Uj és régi tárgyakat

valamint ruhaneműket stb. viszonteladásra a legelőnyösebb feltételek mellett elfogad a **Keresztény bazár**, Főtér 23. sz.

Különbféle butorok eladók.

Megtekinthetők helyben a jelölt **Lepold Gyula** asztalosmesterénél: Köszeg, Kossuth Lajos-utca 7. szám.

Házához megyek

villamos körfüréssel fát fűrészelni

mérsékelt árért. — Előjegyzést elfogadok

Pallisch-utca 11. szám alatt.

Kiss Elemér vil. szer. vállalkozó.

Sertészsír

a legmagasabb napi

árú megvételre keresetlek. — Cim a kiadóhivatásban.

Siremlékek, kőkeresztek

gránit, márvány és homokkőből valódi aranyozású felirással; — egyszerű és mintázott **cementlapok, cementcsövek, kőgyűrűk, válguk, portlandcement és mész** a legolcsóbb napi árakon kapható

ZERTHOFER MIHÁLY cementáru és márvány ipartelepén Köszegen.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem Köszeg város és vidéke m. t. közönségét, hogy

kárpitos üzletemet

Köszeg, Jurisits-tér 10. sz. (Városház meillett) újból megnyitottam.

Elvállalok divanyok, pátracok stb. készítését és feldolgozást, ugyszintén minden e szakmába való javítást — házaknál is — jutányos árak mellettt.

Kiváló tisztelettel **Muszli Sándor**
kárpitos és díszítő.

Vidéki kereskedők legjobb bevásárlási helye

ALPÁR ÉS ALPÁR norinbergi és díszmű-áru nagykereskedés.

Budapest, VII. Károly-körút 1. Telefon: J. 129-99.
Állandó raktár: gallérszorító, email bross és fátlyolcsat, fésűáru, tüáru, dohányzócikkek, valamint cigarettahüvely, papír stb.

Mindenféle

villanyos berendezéseket,

javításokat és teljes malomvilágítási berendezéseket rézanyagból gyorsan és jutányos árban eszközlök. Motor- és dynamó-tekereslések elvállaltatnak.

Teljes tisztelettel

Kiss Elemér villanyszerelési vállalata
KÖSZEG, Várkör 88. sz.

MEGHÍVÁS

a köszeg-szombathelyi h. é. vasut r. t.
1918. üzletévéről

1920. évi október hó 26.-án délután 3 órakor

Köszegen a városháza közgyűlési termében tartandó

XXXVII. évi rendes közgyűlésére.

N a p i r e n d:

1. Az igazgatóság jelentése az üzletkezelésről.
2. Az 1918. évi számadás és mérleg előterjesztése.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. Határozathozatal a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása felett.
5. 2 igazgatósági tagnak és pedig alapszabályaink 40. §-a értelmében Köszeg szab. kir. város képviselőtestületének kijelölése alapján az 1924. évi közgyűlésig 5 üzletévre, továbbá felügyelőbizottsági 1 póttagnak a részvényesek közül az 1921. évi közgyűlésig 2 üzletévre terjedő működési időre való választása.

Köszeg, 1920. október hó 5.

Az igazgatóság.

Az üzleti számadás és mérleg, továbbá igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a társaság pénztáránál hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A közgyűlésen az a részvényes, aki szavazati joggal, aki részvényeit vagy részvényeiről szóló letétjegyét (20. és 28. §.) 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál letette.

Egy részvényes saját letett részvényei után 20-nál több szavazattal nem birhat, egynél több meghatalmazást nem vállalhat s a meghatalmazó megjelölt szavazatokkal együtt sem birhat 40-nél több szavazattal (Utánnomás nem díjazatik.)

Mérleg 1918. évről. Vagyon: Vasutépítés és felszerelés 635.800 —. Szombathely állomás bővítése 79.014.19. Köszegi állomásépület 34.451.59. Pénztárkészlet 2.632.38. Takarékpénztári betétek 128.497.06. Postutakarékpenztári betét 611.75. Igazgatósági tagok óvadéka 22.000 — Adósok 48.320.38. Összesen 951.427.35. — **Teher:** Részvénytőke 635.800 —, Tartalékalap 58.912.11, Örtöz és esatlakozási számla 22.184.36, Felépítmény megerősítési alap 88.523.25. Szombathely állomás bővítési kölcsön 79.014.19. Kisorsolt elsőbbségi részvény 400 —, Fel nem vett osztalék 2.220 —, Jelenléti jegyek és jutalékok 3.000 —. Óvadékok 22.000 —, Hitelezők 4.169.44, 1918. évi tiszta nyereség 35.204 —, Összesen 951.427.35.

Eredmény számla 1918. évről. Tartozik: Üzletkezelésért 200.170.62. Törlesztés és kamatok 30.936.18, Igazgatósági s irodai kiadások 2.480.87, Adók és illetékek 11.537.48, Felépítmény megerősítési alapsa 31.397.52, Jelenléti jegyek és jutalékok 3.000 —, 1918. évi tiszta nyereség 35.204 —. Összesen 314.726.67. — **Követel:** Üzleti jövedelem a) forgalom 311.021.67, b) postaszállítás 3.600 —, c) rakhelybér 105 —, Összesen 314.726.67.

Megvizsgálta és rendben találta a felügyelőbizottság.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Köszegen.